

סבא מרדכי גולדמן

מגישה: שירה כהן

כיתה ו'2

בי"ס בית אל בנות

אדר ה'תשע"ח

תוכן עניינים

עמ' 3-----	מבוא
עמ' 4-----	פרק א' תולדות חיים
עמ' 8-----	פרק ב' קשיים והתמודדויות
עמ' 10-----	פרק ג' אישיותו המיוחדת
עמ' 14-----	סיכום
עמ' 15-----	נספחים
עמ' 17-----	ביבליוגרפיה

מבוא

בחרתי לכתוב על דמותו של סבי, משום שכאשר בחרתי דמות, סבי היה חולה בסרטן. הרופאים העריכו שלא נותר לו זמן רב לחיות, והיה לי חשוב ללמוד עליו.

העבודה עוסקת בתולדות חייו של סבי, בקשיים אתם התמודד ובאישיותו הייחודית.

העבודה אינה עוסקת בשנות נערותו של סבי, מכיוון שחסר לי חומר על תקופה זו.

ברצוני להודות לאמי, על כך שדרבנה אותי, ועזרה לי במהלך העבודה.

ברצוני להודות גם לסבתי, על כך שסיפרה לי על סבי, למרות כל הצער בפטירתו לאחרונה. אני מודה גם לסבי, על שניאות להתראיין, למרות חולשתו הרבה עקב מחלתו הקשה.

ברצוני להודות למורה אתי שילה, על שנתנה לי הזדמנות פז ללמוד ולחקור אודות תולדות משפחתי.

פרק א' תולדות חיים

הנושאים בפרק:

*שמו של סבא וסיבותיו

*הבית

*המשפחה

*בית הספר

*תנועת הנוער

*בר המצווה

*החתונה והעלייה לארץ

*ההתיישבות באלעזר וגוש קטיף

*הולדת הילדים

*המגורים בבאר שבע

*מחלתו של סבא

שמו המלא של סבא היה מרדכי פייביש רפאל בן אריה צבי הכהן ונחמה. סבתא סיפרה לי, שסבא נקרא 'מרדכי' על שם דוד רבא שלו, והשם 'פייביש' ע"ש דודה רבתא בשם 'פייגא'. השם 'רפאל' נוסף על פי המלצת הרב המקובל רבי מרדכי עטיה, כסגולה לרפואה.

סבא נולד בכ"ד באלול ה'תש"ז (9.9.1947) בעיירה פרדריקטון שבקנדה. בבית היו 3 קומות וחצר, קומת קרקע עם מטבח, סלון ופינת אוכל, חדר משחקים ושירותים. בקומה השנייה היו חדרי השינה, ובקומה השלישית היתה עלית גג. בכל הבית היו 5 חדרי שינה וסלון גדול. התנאים בבית היו נוחים למדי, והם נחשבו למעמד ביניים. בעיירת הולדתו היהודים היו אחוז אחד מכלל האוכלוסייה. היה שם רק בית כנסת אחד, אבל מי שבאמת שמרו תורה ומצוות, היו רק הרב ומשפחתו, וכל השאר היו "מסורתיים". כולם שמרו על כשרות, ולא ממש הקפידו על שמירת השבת. הרב תמיד היה המוקד, וכולם כיבדו אותו מאוד. סבא גדל בבית עם 5 אחים, שניים מעליו ושלושה מתחתיו. למשפחתו היתה חנות בגדים, ורוב לקוחותיהם היו גויים. משפחתו הקפידה על קווים ברורים בינם לבין הגויים, על אף שאמו לא היתה דתית, וחופץ משתיים מחברותיה, כל אורחיהם היו יהודים.

סבא למד בבית ספר לא יהודי. בכיתתו היו רק תלמיד אחד או שניים יהודים. [הלימודים התקיימו גם בשבתות ובחגים וסבא שלא הופיע בבית הספר באותם ימים הפסיד חומר לימודי]. היו פעילויות למיניהם בשבתות, ובאוניברסיטה מבחנים בשבת, אבל לא לימודים ממש. ברכה הבעיה היתה בעיקר בימי חול המועד בגלל רצף של ימי היעדרות.

סבא השתייך לתנועת הנוער 'יהודה הצעיר', תנועה ציונית שלמדו בה על ארץ ישראל לתולדותיה. הוא מאד נהנה ממחנה הקיץ של התנועה. סבא הפנים את הערכים של ציונות והתיישבות, אליהם חינכו בתנועה, עד כדי כך שכאשר באו סבא וסבתא לביקור בארץ כדי להחליט איפה לגור, הם היו בבאר שבע, כי סבא רצה להיות כמו בן גוריון, וליישב את הארץ, ואת הנגב בפרט.

סבא נהנה מלימוד הקריאה בתורה, והמשיך ללמוד עם רב הקהילה גם אחרי בר המצווה. את בר המצווה הוא ציין בקריאת המפטיר וההפטרה, ובמוצאי שבת ערך מסיבה עם המשפחה, באולם בית הכנסת. באותה תקופה היו לסבא שיעורי נגינה בכינור, שלעיתים חלו בשבת. סבא סיפר שפעם אחת הלך לשיעור בשבת, וראה את רב הקהילה בא מולו. סבא עבר לצד השני של הרחוב, והרב קרא לו ושאל מדוע התחמק ממנו, סבא ענה שלא היה לו נעים לעבור על ידו עם כינור בשבת.

סבא למד כימיה באוניברסיטה. הוא סיים תואר ראשון באוניברסיטה המקומית, ואת התארים השני והשלישי השלים באוניברסיטת טורונטו. סבא בחר בתחום זה מכיוון שבכימיה ניתן ממש לראות את נפלאות ה' בבריאה. סבא תמיד אמר שיש לקרוא את המילה 'כימיה' – 'כי-מיה', כלומר שהכל בא מה', ותפקידו של המדען הוא לגלות את מציאות ה' בעולם.

סבא וסבתא נפגשו באוניברסיטת טורונטו, בזמן שסבא למד לתואר שני. הם התחתנו בכ"ד בסיוון ה'תש"ל. החופה היתה בשעה 1 בצהריים. בחתונה היו ריקודים נפרדים בלבד, דבר נדיר באותה תקופה. סבא קיבל מלגה ללימודי הדוקטורט (תואר שלישי), ורק סבתא עבדה. סבא וסבתא רצו לעלות מיד לאחר נישואיהם, אך המתינו עד שסבא יסיים את לימודיו.

בחודש חשוון ה'תשל"ו, כשסבא וסבתא עלו לארץ, חברת התעופה 'אל-על' היתה בשביתה, והם נאלצו לנסוע ברכבת מטורונטו למונטריאול, עם שני ילדים קטנים ומזוודות. משם טסו לארץ דרך שווייץ. המכולה של חפציהם, כולל הצעצועים, הגיעה כחודש לאחר עלייתם.

בעלייתם ארצה, הם הקימו את היישוב אלעזר בגוש עציון. יחד אתם היו 14 משפחות שהקימו את היישוב, כך שכל אחד היה צריך לשמור פעם בשבוע. סבתא סיפרה לי, שאף אחד לא רצה לשמור עם סבא בחורף, כי בכל פעם ששמר, ירד גשם חזק כל כך, עד שכשחזרו מהשמירה, הבית כמעט הוצף. סבא עבד באלעזר ככימאי, וגילה - יחד עם חבריו למפעל - איך להכין צבע מאכל מקליפות ענבים. אחרי כשלוש שנים באלעזר, הם עברו לגור בנצר חזני, היישוב הראשון בגוש קטיף. כשעברו לשם היה היישוב רק בן שנה. סבא עסק שם בחקלאות, וגידל עגבניות וגיפסניות. כעבור ארבע שנים עברו לגור בבאר שבע, כדי שסבא יוכל ללמד, ולעסוק בכימיה במפעל 'תרכובות ברום'.

כשסבא וסבתא התחתנו, הם רצו משפחה גדולה, וב"ה נולדו להם 7 ילדים. הדודים יוסף ופסח נולדו בטורונטו, והם זכו לעלות ארצה בקטנותם, הדודים יעקב ואפרים נולדו במושב אלעזר, הדוד עקיבא ואמי נולדו בנצר חזני והדודה נאוה נולדה בבאר שבע.

כאמור, סבא וסבתא עברו לגור בבאר שבע. סבא עבד במשך שנים רבות במפעל תעשייה כימית, 'תרכובות ברום', ובמקביל לימד ילדים מחוננים, בכל המסגרות שהיו בבאר שבע. סבא תמיד הכיר טובה למפעל בו עבד, על כך שאפשרו לו גמישות בשעות העבודה, על מנת שיוכל לעסוק באהבתו הגדולה לילדים וחינוכם. כאשר סבא פרש לפנסיה, התפנה לגמרי להוראת מחוננים, וכן מילא את מקומה של מנהלת בית הספר בזמן חופשת לידה. זכיתי שסבא היה המנהל שלי בבית ספר 'מעו"ף' למחוננים. בנוסף, היה לסבא עסק עצמאי שנקרא 'הקסם של הכימיה', שבו ערך מופעי קסמים והדגיש תמיד לקהל, צעירים ומבוגרים, שומרי מצוות ושאינם, את פלאי ה' בבריאה. הוא ראה בכך זכות ושליחות של ממש. סבתא עבדה כמנהלת חשבונות ב'מלון ערבה' בבאר שבע.

במשך כחמש שנים גרו בדירה בשכונה א' בבאר שבע, ושם השתייכו לקהילת בית הכנסת 'הדסה'. אחר כך עברו לשכונה ה', על מנת לגור בסמיכות לסבא וסבתא שוגר (ההורים של סבתא). גם אחרי שעברו לשכונה ה', סבא המשיך לעיתים ללכת כ-20 דקות בליל שבת, כדי למסור דבר תורה בבית הכנסת 'הדסה'. במשך שנים רבות השתייכו לקהילת בית הכנסת 'הכיפה' בשכונה ה', ושם היו (ועדיין) פעילים מאוד בצרכי הקהילה.

בחורף ה'תשע"ב חלה סבא לראשונה במחלת הסרטן. הוא עבר ניתוח וטיפול הקרנות. באותה תקופה, קיבלתי חיסון 'פוליו' בטיפות, והייתי צריכה להימנע ממגע עם סבא, על מנת לשמור על המערכת החיסונית שלו. היה לי קשה מאוד שלא לקבל ממנו ברכה לשבת ונשיקה בסופה. ב"ה סבא החלים ממחלתו, וחזר לתפקוד מלא במשך תקופה.

בחורף ה'תשע"ו סבא חלה בשנית, הפעם הרופאים העריכו שלא יזכה להאריך ימים. בעזרת ה' ובסיוע הרופאים, סבא נלחם במחלה במשך שנה ותשעה חודשים (הרבה מעבר לתחזיות הרופאים). סבא נפטר בי"ג בכסלו ה'תשע"ח (30.11.2017). כשבועיים לפני פטירתו, זכיתי, לבקשת סבתא, לברך עם סבא 'ברכת המזון' מילה במילה, כיוון שהיה לו קשה להתרכז בברכה בשל חולשתו הרבה.

פרק ב' קשיים והתמודדויות

הנושאים בפרק:

*שמירת התורה והמצוות בסביבה גויית

*מבחנים בשבת

*חזרה בתשובה, למרות ההתנגדות מהסביבה

*עלייה לארץ

*הקמת יישובים חדשים

*חינוך הילדים בבאר שבע

*המלחמה בסרטן

סבא נולד וגדל בסביבה לא יהודית, ואף למד בבית ספר לא יהודי. משפחתו הצליחה להישמר מאימוץ מנהגי הגויים בכך שהציבה גבולות. משפחתו לא אסרה לגמרי את החברות, אך גם לא עודדה את הקשרים. אמי סיפרה לי שסבא נפגש עם גויה, וכמעט התחתן איתה, אבל אבא שלו לא היה מוכן שבנו יתחתן עם גויה, וביקש מרב הקהילה לדבר עם סבא, כדי שלא יתחתן איתה.

לסבא לא היו יותר מדי בעיות בבית ספר, אבל כשהתחיל להתחזק ראה שיש מבחנים בחול המועד, ולא ידע מה לעשות. סבא סיפר לי שפעם היה לו מבחן בפסח, והמורה שלו עשה אתו הסכם. הוא נתן לו את המבחן יום לפני פסח, ואמר לו שזה בתנאי שאף אחד לא ידע שעשה אותו. סבא למד מהמקרה הזה, שכאשר גויים רואים שיהודי רציני בנוגע לאמונה שלו, הם יהיו מוכנים לעזור לו.

סבא הושפע מהלימוד עם רב הקהילה, והתחיל להתחזק יותר. כשמשפחתו ראתה את השינוי שחל בסבא הם לא האמינו. אבא של סבא היה דתי, אך אמו לא, והם התנהלו כמשפחה מסורתית. היו לסבא גם חיזוקים חיוביים. סבא סיפר שכאשר למד לתואר ראשון, היו עשרה תלמידים, וסבא היה היהודי היחיד מתוכם. הם היו אוכלים ביחד ארוחת צהריים ומשוחחים על ענייני היום יום. יום אחד כאשר ישב שם, בא אליו אחד הסטודנטים ואמר לו שאם היה יודע כיצד הכינו את הכריך שלו לא היה אוכל ממנו. כאשר סבא שאל למה התכוון, ענה לו שאת הגבינה הצהובה שבכריך שלו הקשו בעזרת חומר שנמצא בקיבה של חזיר. סבא פנה לרב הקהילה, והרב אישר את נכונות הדבר. אחרי מקרה זה, סבא הקפיד יותר על כשרות, גם באוניברסיטה.

כשסבא וסבתא התחתנו, סבתא התנתה את נישואיהם בכך שיעלו לארץ ברגע שיוכלו. כחמש שנים לאחר החתונה הם עלו ארצה. לא היה להם אף מכר בארץ, והם עלו לבד, רק הם וילדיהם הקטנים. סבתא סיפרה שכשהוריה ביקרו אותם באלעזר, כל הילדים עקבו אחריהם, כי אף פעם לא ראו סבא וסבתא, והתייחסו אליהם כסבא וסבתא של כל ילדי היישוב.

סבא וסבתא השתתפו בהקמת היישוב אלעזר בגוש עציון, והיישוב נצר חזני בגוש קטיף. משם עברו לבאר שבע. כולם אמרו להם שהם מפקירים את חינוך ילדיהם בעיר, אך סבא וסבתא שמרו על הילדים והשקיעו מאוד בחינוכם. ניתן לראות את התוצאות, הילדים גדלו להיות יראי שמיים וכך גם הנכדים.

סבא היה נוהג לומר, שאדם יודע שהצליח בחינוך ילדיו, כאשר הוא רואה את דרך החינוך שלהם לנכדיו.

לפני כשנתיים סבא חלה במחלת הסרטן. הוא עבר מטיפול לטיפול, אך למרות זאת השתדל להיות בשמחה. כאשר באו לבקר, גם אם לא יכול היה להיות עם הילדים או עם הנכדים, ריגש אותו שבאו אליו. לקראת הסוף הרופאים כבר לא יכלו לעצור את המחלה, ורק ניסו להקל על הכאב. סבא נפטר מיד לאחר שאחד הבנים סיים להתפלל עמו תפלת ערבית בקול רם.

אחד הקשיים המרכזיים שלו בהתמודדות עם מחלתו, היה שלא יכול היה כהרגלו ללמוד תורה, להתפלל במניין ובאריכות, וכן נבצר ממנו ללכת לבקר חולים ולעסוק בגמילות חסדים. במשך כל חייו סבא השתדל לעשות טוב בעולם, ולהיטיב עם אחרים.

פרק ג' אישיותו המיוחדת

הנושאים בפרק:

*אהבת ה', הארץ והתורה

סבא היה בין היחידים שגם אחרי בר המצווה רצו ללמוד לקרוא בתורה. סבא וחבריו היו באים בשבתות לבית הרב ולומדים. סבא המשיך בכך עד שעבר לטורונטו.

לפני כשמונה שנים, סבא וסבתא היו בניו יורק, וסבא פגש שם בבית הכנסת אורטופד. הוא עלה לארץ ישראל מדרום אפריקה, גר בארץ במשך עשור, ולאחר מכן נסע לניו יורק עם משפחתו למשך שנתיים. כשפגש אותו, האיש התכוון לחזור ארצה. סבא שאל אותו, אם הוא בטוח שהוא רוצה לחזור. האיש ענה שהוא חוזר רק בשביל חינוך הילדים. סבא הופתע מכך לטובה, כי לא כל יום פוגשים אדם שמוכן לעזוב את כל מה שיש לגלות להציע (בגשמיות) ולחזור לארץ מסיבות רוחניות.

סבא קיים בהידור את דברי המשנה במסכת אבות, פרק ב' משנה ה': "ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש".

כשסבא נשאל: "כיצד אדם העוסק בעולם המדע, יכול להיות אדם מאמין?" סבא השיב: "כיצד אדם העוסק בעולם המדע, יכול להיות אדם לא מאמין?"

סבא מימש במהלך חייו את האימרה "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד".

סבתא סיפרה לי שבתקופה האחרונה היה לסבא קשה מאוד להתפלל. הוא היה מתפלל לאט מאוד, והיה נגמר לו הכח לפני שהגיע לעיקר התפילה. כשהוא ראה לאיזה קושי הוא נקלע, הוא פנה לרב דביר ודיבר איתו מספר פעמים על מנת לקבל הנחיות הלכתיות לסדרי תפילה. הרב הדריך אותו בסדרי עדיפויות התפילה – מה לומר ועל מה לדלג. סבא מאוד לא אהב את ההדרכה הזו ("איך הרב מעז לומר לי לדלג על קרבנות במנחה"?), ופנה לרב דרשביץ לקבל עידוד. הרב ניסה לעודד אותו, אך ללא הועיל. בסוף הרבנית חדוה הצליחה לפייס את סבא במקצת. היא אמרה לו שכמו שתקיעת השופר (סבא היה בעל תוקע) היא תפילה בלי מילים, כך גם עכשיו הוא במצב שבו הוא צריך להתפלל חלק מהתפילה בלי מילים. למעשה, למרות שהיו לסבא ייסורים, זה לא כל כך הפריע לו. אבל הצער שהיה לו מהירידה ביכולת להתפלל היה כל כך גדול, שאת זה הוא ממש ביטא. זה תיסכל אותו וגרם לו סבל ממש.

סבא היה אדם שנון ומצחיק. בברית המילה של בנו הבכור אבא שלו היה הסנדק. כדי יהיה לו נוח על ה'כיסא של אליהו, סבא הלך להביא את ספר הטלפונים של טורונטו מהמשרד של בית הכנסת. לפתע, מישהו שאל אותו לשם מה הוא צריך עכשיו לפני הברית ספר טלפונים, וסבא ענה לו שהם עוד לא בחרו שם בשביל התינוק.

כשהיו שואלים את סבא במה הוא עוסק? הוא תמיד השיב "אני מגדל/מחנך משפחה יהודית בארץ ישראל". רק אחרי התשובה הזו הוא היה ממשיך "אני מתפרנס מ...".

סבא היה מקבל כל אדם בסבר פנים יפות.

במוצאי שבת האחרון של סבא, לאחר תפילת ערבית בבית, יצאנו לקידוש לבנה. אחרי זה רקדנו, וסבא גולדמן זרק את המקל והחל לרקוד איתנו בהתלהבות גדולה.

תמיד היה לסבא גולדמן משהו לומר – חכמת חיים. הוא היה חכם מאוד.

לפני שסבא וסבתא קנו את הבית בו הם גרים, המתווכים ניסו למכור את הבית במשך תקופה – בית כזה לוקח זמן למכור. הבעיה היא שבינתיים בעל הבית כבר קנה נכס אחר, והיה לחוץ להיפטר מהבית. סבא וסבתא חיפשו מתווכים, ומצאו בעיתון מתווכים ללא דמי תיווך. כשסבא ישב לדון עם המתווכים על תנאי המכירה של הבית, הוא שאל אותם כמה הוא צריך לשלם להם? הם ענו לו שכבר פרסמו שזה ללא דמי תיווך. סבא נהנה מאוד מהכנות שלהם, אבל אמר שהוא לא מוכן שיעבדו אצלו בחינם. הוא החליט שלמרות שהם אמרו שאין צורך בתשלום, הוא ישלם 1% מערך העסקה שזה סכום משמעותי – כמה אלפי שקלים.

סבא היה מיוחד בדקדוק שלו בכל פרט במצוות בלי לפרסם את עצמו. הוא היה דמות של יהודי שצריך לדעת כל דבר עד הסוף ולא בערך. כשיוסף (הבן הבכור של סבא) התקרב לגיל בר מצוה, הוא התקשר לרב אליהו כ"ץ זצ"ל לשאול מאיזה גיל להתחיל לחנך את הילדים לקיום מצוות ברכת כהנים? הרב זצ"ל התפלל על השאלה, ואמר שהיה צריך להתחיל כבר מגיל שש – כך חינוכו אותו, וכך הוא חנך את ילדיו. תוך מספר חדשים סבא לימד את כל ילדיו – כל אחד בתורו – איך לברך ברכת כהנים, הכהונה היתה ממש בנפשו.

סבא היה בבחינת "במקום שאין אנשים – השתדל להיות איש". כל הזמן עסוק בשאלות כגון "מה עוד אני יכול לעשות? איפה אפשר לעזור?"

לאורך השנים, ההתלהבות של מארץ ישראל והדחיפה שלו לא הצטמצמו. הוא מעולם לא הפסיק ולא התייאש מלנסות ולשכנע את תושבי חו"ל לעלות ארצה.

סבא היה רגיש לכל העניין של עבודה זרה. בשנים האחרונות, קרה לפחות פעמיים שסבא השקיע כסף בכדי לבער עבודה זרה. פעם אחת, בתקופה של תחילת השנה הנוצרית, הוא ראה בחלון הראווה של חנות במרכז העיר עץ אשוח. סבא הזדעזע, נכנס לחנות ודרש שיזרקו את זה מיד. בעל החנות סירב. סבא החליט ללכת בשיטה אחרת – "כמה כסף אתה רוצה כדי להוריד את זה?" הוא שאל. בעל החנות נקב בסכום של כמה מאות שקלים. סבא לא היסס, שילם בעד העץ ולקח אותו לפח האשפה. בפעם אחרת, סבא קנה בובות של החג הנוצרי שהיו מוצגות בחלון ראווה, וניפץ ושבר אותם בכניסה לחנות.

כשסבא היה בוועד הקהילה הוא התעקש על כך שבשמחת תורה יהיה רק מניין אחד, כך לפחות פעם בשנה הקהילה לא תתפצל.

כשסבא התמנה למנהל במעו"ף (בית ספר למחוננים בבאר שבע, לדתיים ולא דתיים) היה חשש גדול בעיריה, כי הוא אהב להכניס יהדות בכל מקום, ופחדו שהוא ינצל את הבמה שניתנה לו כדי להטיף לחזרה בתשובה ולכפיה דתית. אבל, סבא ידע לספר על פרשת השבוע בלי לגרום לחוסר נוחות, והצליח לשבות את כולם (תלמידים וצוות) בקסמו, בלי לגרום לזעזועים.

צוות מעו"ף מספרים:

- אחרי כל פיצוץ, סבא היה מאוד רגוע – הוא חייך (או אפילו צחק), ניסה להבין יחד עם תלמידיו מה קרה ואז המשיך הלאה.
- חנה, שלומי וסבא (מורים במעו"ף) נסעו המון ביחד. כל נסיעה היתה ארוכה יותר בגלל השיחה שהייתה נמשכת ונמשכת, ותמיד הם יצאו בתחושה טובה.
- סבא לא אהב לנהל, אבל ידע לקחת את היתרונות של כל אחד ולהשתמש בהם.
- סבא היה מוצא את הטוב בתוך כל הרע.
- כשסבא ניהל את מעוף, הוא היה שולח משהו על פרשת השבוע בכל שבוע, ודאג שזה יהיה מסקרן.

- באותה תקופה, סבא נכנס לצפות באחד הקורסים וראה את הילדים יושבים על השולחנות. בגלל שהוא ראה שהם מתלהבים, הוא אמר שזה בסדר.
- סבא היה ילד שמתלהב מכל דבר ומסתקרן מהכל.
- בפורים הוא היה מורח על הרצפה במעוף חומר שכשהיו דורכים עליו הוא היה מתפוצץ.

סבא היה אומר ששיעור לא אמור להסתיים בסימן קריאה, אלא בסימן שאלה.

לסבא היתה עין טובה, והוא חילק מהטוב שבו לכולם.

בנושאי דת ופוליטיקה סבא אמר מה שחשב, למרות שידע שימשוך אש.

סבא היה הדתי המושלם – הוא לא כפה את דרכו. הוא כיבד גם את מי שראה דברים אחרת ממנו, ולא פסל אף אחד.

זמן מה אחרי שגילו אצל סבא את הסרטן, הוא הגיע לבית הכנסת. אחד החברים שלו פגש אותו, ואמר לו שהוא ממש מצטער על המצב שלו. סבא עצר אותו ואמר לו שזה לא מה שצריך לומר. החבר שאל, מה כן צריך לומר? תשובתו של סבא היתה שהוא צריך לומר כמה הוא שמח לראות אותו ושהוא נראה ממש טוב וכדומה. סבתא מספרת שזו היתה התגובה הקבועה של סבא לאורך כל תקופת המחלה. כל מי שאמר לו שזה עצוב/מצער וכד', ננזף על ידו. סבא נהג לומר שהגימטריה של המילה 'אוי' = 'טוב'

סבא הלך לניחום אבלים סמוך מאוד לפטירתו.

כשבועיים לפני הפטירה, בשבת פרשת 'תולדות', דוד קורץ (בעלה של אמי) לקח את סבא לבית הכנסת בבוקר. סבא לא דיבר עם אף אחד. הוא נראה עסוק בעצמו ובפרידה שלו מבית הכנסת.

סיכום

מתוך הנאמר בעבודה ניתן לראות שסבי היה אדם מיוחד מאוד, שאוהב את הבריות, ומקרבן לתורה.

למדתי מהעבודה שסבא היה חכם, עניו, מצחיק, סקרן, טוב לב, נחוש, ירא שמייים...

אני ממליצה לקרוא את העבודה בעיון, וללמוד על סבי.

נספחים

ביבליוגרפיה

סבא מרדכי גולדמן, (סוכות ה'תשע"ח), ראינה שירה כהן
סבתא ברכה גולדמן, (שבט ה'תשע"ח), ראינו שירה כהן ואמה
קובץ סיפורים שסופרו בשבעה, ערך דוד יעקב גולדמן